

כב' אדר, תש"פ
18 מרץ, 2020

**הנחיות כלליות מטעם המשרד להגנת הסביבה
למחזיקי היתרים ורישיונות לתקופה של השבתת המשק באופן חלקי או מלא**

בימים אלה, ניתנות הנחיות מטעם הממשלה למעסיקים במשק, לצמצום פעילות לשם הפחתת הדבקה במחלת הקורונה. בהמשך להנחיות אלה, נדרשת הערכות והתאמות בעסקים ובמפעלים המחזיקים בהיתרים ורישיונות של המשרד להגנת הסביבה המפורטים במסמך זה (היתר פליטה, היתר רעלים, ותנאים סביבתיים ברישיון עסק). גורמי המשרד להגנת הסביבה ערים לכך שהפחתת כח האדם במפעלים ועבודה במתכונת חירום עלולה להקשות על הליכי הרישוי הסביבתי, כגון הגשת בקשות לחידוש והוצאת היתרים ורישיונות, ואף על עמידה בדרישות מסוימות. עם זאת, גם בעת הזאת קיימת חשיבות רבה להגנה על הציבור מפני סיכונים סביבתיים משמעותיים, ומניעת הידרדרות המצב הסביבתי על רקע המשבר.

מסמך זה נועד להבהיר את העקרונות המנחים את גורמי המשרד בנושאים המפורטים להלן, בתקופה משברית זו (להלן "תקופת החירום"), ע"פ הנחת עבודה שתימשך עד 1/7/2020. במקרה שיחול שינוי המשרד יפרסם עדכון.

א. הבהרות ומידע כללי

1. היתרים קיימים- נוכח הקשיים הצפויים בהליכי חידוש היתרים ורישיונות, בכוונת המשרד לאפשר המשך פעילות על **בסיס היתרים קיימים**, ככל הניתן. המשרד מבצע בימים אלה בחינה מקיפה של מערך ההיתרים והרישיונות, כולל הערכה לגבי היקף היתרים קיימים העתידים לפוג במהלך 3 החודשים הקרובים, ומיפוי דרכי היישום של הנחיה זו באופן שיבטיח את המשך ההגנה על הציבור והסביבה.
2. דיווחים הנדרשים מתוקף היתרי פליטה או מרשם הפליטות וההעברות לסביבה (מפלי"ס)- המועדים לקבלת **דיווחים תקופתיים שגרתיים** נידחו (בהתאם למענים קודמים). דיווחים על אירועים חריגים מחויבים בכל מקרה וללא שינוי.
3. פעולות פיקוח- המשרד לא ימנע מפיקוח יזום, אולם לאור הצמצום הצפוי בכוח האדם במשרד ובמכלול הנסיבות, בכוונתנו להנחות את עובדי המשרד למקד את פעולות הפיקוח בתקופה הקרובה במפגעים ובמצבים היוצרים סיכון משמעותי לסביבה.
4. דרישות רגולטוריות חדשות- ככלל, דרישות שנקבעו באופן מחייב בהוראות ובתנאים הן שרירות וקיימות. במקרים בהם יהיו עיכובים כתוצאה מהמצב המיוחד במשק, יאפשר המשרד דחיה בביצוע הדרישות.
5. נדגיש כי יש להמשיך ולעמוד בתנאי ההיתרים והרישיונות ובכלל זה היתר הרעלים, היתר הפליטה וכיוצא בזה.

מוקד המשרד להגנת הסביבה (6911*) זמין לשאלות התעשיינים ובתי העסק באשר לחובות המוטלות עליהם בתקופה הקרובה.

ב. היתרי רעלים מכוח חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג – 1993

1. בעת צמצום או השבתת פעילות, יש לבחון את הסיכונים שעלולים לנבוע מכך לבריאות הציבור והסביבה, ולנקוט באמצעים סבירים להפחתת הסיכונים ולהבטחת שליטה על החומרים המסוכנים גם בעת הצמצום או ההשבתה.
2. חידוש היתרים וביצוע שינויים בהיתר רעלים – עד לחזרה לשגרה, היתרי רעלים יחודשו, ככלל, ללא ביצוע סיור מוקדם, למעט במפעלים שחלה עליהם מדיניות "מרחקי הפרדה" (בהתאם לתנאי היתר הרעלים) וזאת כאשר אין שינויים משמעותיים בהיתר ביחס להיתר שתוקפו מסתיים. שינוי משמעותי לעניין זה הוא, בין השאר, תוספת כמויות של למעלה מ-20% או תוספת רעלים חדשים.
3. כמו כן, לא יכללו בהיתרי הרעלים החדשים דרישות חדשות לגבי יישום מדיניות חדשה **שלא נכללו בתנאים שכבר ניתנו בהיתר קודם** (כדוגמת תנאים חדשים בתחום הסייבר, פיילוט ליישום ניהול סיכונים ודרישות נוספות להעברת נתונים גלאים באופן מקוון). דרישות אלה יוטמעו בהיתרים רק לאחר החזרה לשגרה.
4. פסולת מסוכנת – יש להמשיך ולפנות פסולת מסוכנת בהתאם לאישורי מנהל רוחביים או פרטניים.
5. להלן דגשים נוספים **למפעלים שחלה עליהם מדיניות "מרחקי הפרדה"**¹ בהתאם לתנאי היתר הרעלים שלהם, על מנת למנוע סיכון לאירועי חומרים מסוכנים בעת צמצום פעילות או השבתה מלאה:
 - א. מפעלים שבשגרה פועלים 24 שעות ביממה – צוות חירום בשטח העסק נדרש בכל עת, לרבות בעת צמצום או השבתה.
 - ב. מפעלים שבשגרה אינם פועלים 24 שעות ביממה –
 - (1) בעת צמצום פעילות – צוות חירום בשטח העסק נדרש בכל עת;
 - (2) בעת השבתה מלאה - נדרש סיור בעסק אחת ליומיים לכל הפחות, להבטחת קיום תנאי האחסון ובדיקת המערכות המחייבות בדיקה. הסיור יבוצע על ידי גורם מתאים מטעם העסק כגון איש צוות חירום או צוות תחזוקה.
 - ג. מפעלים שמחזיקים במערכות שליטה מרחוק לרבות לעניין פרמטרים קריטיים במערכות הייצור, האחסון וכו' (טמפרטורה, לחץ, דליפות) – יבטיחו רציפות פעולה של מערכות אלה.

¹ למען הסר ספק, רשימת מפעלים הועברה לאיגוד הכימיה, הפרמצבטיקה ואיכות הסביבה בהתאחדות התעשייתיים.

ג. היתר פליטה מכוח חוק אוויר נקי, תשס"ח – 2008

1. במקרה של תקלה/השבתה יזומה/מקרה חירום הגורמים או העלולים לגרום לחריגה מערכי הפליטה או חריגה מערכי איכות האוויר או לאי עמידה בתנאי היתר הפליטה, בעל מקור הפליטה ינקוט בכל הצעדים והאמצעים הנדרשים להפסקת זיהום האוויר ולעמידה בתנאי ההיתר כמתחייב.
2. הגשת בקשה להיתר/חידוש היתר הפליטה –
 - א. בקשה לחידוש היתר פליטה –

• חובת הגשת בקשה לחידוש (לפי סעיף 25 לחוק) – בעל מקור פליטה שמועד הגשת בקשה לחידוש היתר פליטה לפי החוק חל בתוך "תקופת החירום" ולא יכול להגישה בתקופה זו, רשאי להגיש את הבקשה עד שלושה חודשים לאחר תום "תקופת החירום".

• היתר פליטה שתוקפו פג במהלך "תקופת החירום" וטרם הסתיים הטיפול בבקשה לחידוש – בהתאם לסעיף 25 לחוק אוויר נקי מוארך אוטומטית תוקף ההיתר בארבעה חודשים בלבד. במקרה שתקופה זו חלפה, וטרם הסתיימה עבודת הממונה בשל "תקופת החירום", המשרד יאפשר את המשך הפעילות במסגרת מתן תנאים מוקדמים לפי סעיף 22(א) לחוק, אשר ימשיכו את תחולת תנאי ההיתר הקודם שתוקפו פג.

ב. בקשות לשינוי היתר פליטה או לשינוי הפעלה משמעותי (לפי סעיפים 26 או 27 לחוק) – בתקופה זו תינתן עדיפות לטיפול בבקשות לפי סעיף 27 בנושאים הנוגעים להוספה/הרחבה של מתקנים – ניתן להגיש את הבקשה באופן מקוון :

https://www.gov.il/he/departments/general/industry_portal

ג. בקשה להיתר פליטה למקור פליטה חדש/מפעל חדש – ניתן להגיש בקשה בהתאם להוראות החוק. הטיפול בבקשה יהא בכפוף למגבלות שהוטלו או יוטלו על כלל האוכלוסייה ובכפוף למגבלת כח האדם במשרד בתקופה זו – ניתן להגיש את הבקשה באופן מקוון בכתובת: <https://industry.sviva.gov.il/my.policy>

3. הקמה והפעלה של תחנות ניטור בסביבה (הוראת ממונה לפי סעיף 7 לחוק אוויר נקי) – הוראת הממונה להקמה והפעלה של תחנות ניטור אוויר בסביבה עומדת בתוקפה גם ב"תקופת החירום" ללא שינוי. יש לקיים את הוראות הממונה והנחיותיו לרבות בעניין חובת שידור נתונים רציפים ואמינים, תחזוקה של התחנות, תיקון תקלה בתחנת הניטור, ביצוע כיוולים שוטפים ותקופתיים, הבטחת איכות, עמידה בתקן ISO17025 וכו'.

4. יישום תנאי היתר הפליטה –

א. בהיעדר הוראה אחרת מפורשת ובכתב מהממונה, בעל מקור הפליטה נדרש לעמוד בתנאי היתר הפליטה ובכלל זה בחובת דיגום, ניטור, דיווח וכו'.

ב. על אף האמור לעיל, בעל מקור פליטה החייב בביצוע דיגום תקופתי לפי תנאי היתר הפליטה עד ה- 1/7, יהיה רשאי לבצע את הדיגום עד ה- 1/9. יובהר כי הוראה זו אינה מתייחסת לדרישות שנקבעו

בצו מכוח סעיף 45 לחוק. יובהר כי במקרים של חשש לחריגה מערכים מחייבים הממונה יהיה רשאי לדרוש ביצוע הדיגום במועד מוקדם יותר.

ג. יובהר כי חובת ניטור רציף בארובה והעברת נתוני הניטור לפי תנאי היתר הפליטה והוראת הממונה לפי סעיף 15 לחוק אוויר נקי, תעמוד בתוקפה ובכלל זה בחובת תקינות מערכות הניטור, העברת נתונים רציפים ואמינים לממונה, איגוד ערים או ליחידה הסביבתית, תיקון תקלה וכו'.

ד. רישיון עסק עם תנאים מטעם נותן האישור במשרד להגנת הסביבה

1. במקרה של תקלה/השבתה יזומה/מקרה חירום הגורמים או העלולים לגרום לחריגה מערכי הפליטה לאוויר או לשפכים או לאי עמידה בתנאי רישיון העסק, בעל העסק ינקוט בכל הצעדים והאמצעים הנדרשים להפסקת הזיהום ולעמידה בתנאי רישיון העסק או ההיתר הזמני, וידווח למשרד כנדרש ברישיון.

2. בקשות לחידוש רישיון עסק קיים או לקבלת רישיון עסק חדש - הטיפול בבקשות יהא בכפוף למגבלות שהוטלו או יוטלו על כלל האוכלוסייה ובכפוף למגבלת כח האדם במשרד בתקופה זו.

א. חידוש רישיון עסק – ככלל, במצבים של חידוש רישיון לעסק עם תנאים קיימים ברישיון, יינתן **אישור להיתר זמני לשנה, על בסיס התנאים הקיימים.**

ב. רישיון עסק חדש –

- לעסק שקיים עבורו מפרט אחיד מאושר (מפורסם) – **יינתן אישור להיתר זמני לשנה.**
- לעסק שלא קיים עבורו מפרט אחיד מאושר (מפורסם) – בכפוף למגבלת כח אדם, המשרד יבצע, ככל הניתן, בדיקה ע"פ הנהלים הרגילים לפי סיווג העסק ויינתנו תנאים לרישיון. יש חשיבות רבה להעברת "מסמך מידע סביבתי" מלא ומפורט שייקל על הבדיקה. המסמך מפורסם באתר האינטרנט של המשרד, בעמוד תעשיות ורישוי עסקים בכתובת: http://www.sviva.gov.il/subjectsEnv/BusinessLicensingIndustry/Documents/env_info.pdf

במקרה שלא ניתן לבצע בדיקה, ויש חשיבות רבה לקיומן של תשתיות מספקות - יינתן סירוב לבקשה.

ג. שינוי ברישיון – לא יינתן אישור לשינוי משמעותי שעלול לגרום לסיכון או למפגע ללא בדיקה פרטנית.